

MEMORIAS DE MARCEL-LI SERRA DEL 1886 AL 1945

JOSEP GUIXÀ SERRA

FENT LA PRIMERA LINEA ELECTRICA DESDE SANTA CECILIA FINS A DALT A SANT GERONI

www.guixa.com

Memorias de Marcel·li Serra Serra del 1886 al 1943

Transcripció de las memorias de Marcel·li Serra i Serra amb dibuixos de Josep Guixá Serra

Em sembla que fer públiques les memòries del meu avi Marcel·lí Serra, era un deure que tenia amb ell, doncs era de la classe d'homes que sense fer molt soroll fan qualsevol cosa per difícil que sigui, sense donar-li importància hi sense queixar-se. Quan jo era jove la relació dels avis amb els néts, no era ni de bon tros la que hi ha avui, i en el cas meu la relació encara era més difícil doncs vivíem apartats.

Ell era molt llaminer, cosa que vam heretar la meua mare i jo, recordo que vam anar amb la mare i també venia ell, a Esparraguera a veure La Passió, (és l'única vegada que recordo estar amb ell) jo tindria 4 o 5 anys, i a la mitja part vaig anar amb ell, hi havia una parada de gelats i cap allà vam anar, va demanar dos gelats de cucurutxo i mentre li cobraven, ja es menja un, marxem i es menja l'altre, estava gaudint tant amb el gelat, que no va veure ni pensa que jo estava el seu costat, amb el gelat coll-a baix, jo no li vaig dir pas res, i ell potser ni se'n va adonar que era allà No baix plorar per poder menjar-me un gelat, per sort!. Allò va ser per mi una lliçó," Que no et pots queixar si no pots tenir una cosa que ningú té promès," allò amb el temps crec que em va ajudar a no practicar EI QUE NO LLORA NO MAMA, sinó que si vols alguna cosa guanyeu.

Encara conservo un llibre que em va regalar quan tenia 10 o 12 anys que es diu LAS ARTES Y EL HOMBRE i que cada dia abans d'anar-me a dormir fullejava, igual és per aquí on mà vingut l'afició per les arts. i també em dóna una HISTORIA DE ESPAÑA editada al temps de la república.

Els últims anys de la seva vida, van viure ell hi me àvia Rossalia en un pis del Carrer La Pau, damunt on vivia jo, dons el sue gendra els va fer fora de casa seva i me mara els va acullir en aquet pis.

Explicava poques coses, potser li era més fàcil escriure-les, tampoc jo en aquells moments, amb tot el treball que tenia en criar els fills i portar el negoci, no em vaig adonar de tot el que podia aprendre d'ell, doncs crec sincerament que era un home savi i bo. Els dibuixos que i he fet, ajudaran a entendre una mica més aquells temps, encara que principalment els de la pujada de l'electre a Sant Jeroni, no aconsegueixen representar l'envergadura i el mèrit que va tenir fer aquell treball, per unes persones que mai havien fet allò. La meua àvia Rossalia es va morir en any 1976, ell es va

trovar molt sol. Va viure tres anys més, i un dia de cop i volta li digué a la meva mare, que es volia morir. i axó que no li feia malt res, amb menys d'una setmana es va morir. La seva força de voluntat li va servir inclús per morir-se quant va voler. Les memories estàn copiades tal com las va escriure ell, perquè era el català que escrivia el que u feia en català, escrivia tal com parlava. Tampoc és una cosa tan entraña.

Josep Guixà Serra

MARCEL-LI SERRA I EL SEU TEMPS

Marcel·li i la Rosalia en els seus últims temps en el pis del carrer La Pau de Castellloli

Una confessió s'ha de fer; jo us la faig presidida per mi sol hi per vossaltres, si mai el que no m'he llegit de un home, que compren-drán fet allo hahon no he demanat. Lo que pas-sat al meu temps quehia fá mes de 80 anys d'edat. Hifet un poc d'història de la meua vida. He posat el meu entusiasme, hi les il·lusions

De altres que em resta de profundir els meus coneixements del temps que hem passat. No estat solament omplir unes pàgines. Que tót escrit que he cregut necessari saber la vida d'anys passats. Amb la presència del meu nom, potser son sinceres de lo que he fet durant aquest temps, dels meus 89 anys d'edat.

Marcel·li Serra i Serra

Castellolí 2 de març de 1974

Cuan vaix anar al col·legit a la edad de 6 anys

El pare den marceli ensenianli a llegir i escriure

La meva Mare algunes vegades m'es plicaba quant era petit d'un any iha caminava. Cuan tenia tres anys de edat m'hemparrava en puestos difícils. La meva Mare amb el meu Pare li dehia, aquest xicot es ún esperit controvertible, un esperit que volia fer tot el que veia fer als altres.

És que tenia un valor moral, tot el que veia fer el meu davant; hi donava les primeres passes per que ells les donaven, me possava la cullera a la boca per que ells se li possen, feia moure les cadires per que ells les

Una vegada el meu pare feiha unes anotacions amb una porta que baixava abaix assoterrani, al cap d'unes hores, jo baix agafar el guix, hi la meva Mare em va sorprendre hi hem va renyar hi hem va apartar perquè anava a fer un disbarat. El meu pare quánt va saber de tot aixó, em va dir

que em compraria una pissarra, quánt vaig tenir la pissarra els vespres vent sopat, el meu pare m'agafava la ma hi m'hadibuxava les lletres majúscules.

Quánt baix tenir 6 anys iha sabia un poc d'escriure hi llegui. Els meus pares ban pensant que ferme anar al col·legui, hi jo havia imaginat quehem plauria, per que la vigília, pensant en dema la primera hora anar al col·legui, em baix posar amb els nervis excitats, hi m'he dormí amb ún són molt prim.

L'endema agafat de la ma de la meva mare m'acompanya al col·legui. Em baix troba pensant, que era una cosa hi ni era una altre. Al entra al col·legui veihenme sense compayerisme, en vaig troba que tots estaven silencio-sos, però la meva voluntat en baix passar aquells momens mirant els demes, que tots feihen, els úns escribien. Jo més o menys sabia un poc de tot.

Vaig anar al col·legui amb tota la voluntat, el professor o el mestre Rafel Vila de seguida em va conèixer que tenia molt interès a aprendre, als 9 anys d'edat ja passava les classes dels d'11 a 12 anys. El Sr Mestre els dissabtes feia de tant en tant unes preguntes històriques amb el sentit de les paraules, jo hi alguns d'altres havíem guanyat molts punts, algunes paraules amb mes sabé ens regalava un llibre que valia la pena de llegir-lo.

Marcellí hi la gimnasia

Marcel-li fent gimnasia sueca 1892-1900

Cuant hanava al col·legit feihe esport hi gimnàs, abans no es parlava d'esport. Jo de quant anava al col·legi feihe esport hi gimnàs amb molts anys de joventut. Acceptava totes les correnties modernes. L'esport i gimnàs l'han definit molt bé, shadir es joc o exercici corporal en què fa prova d'agilitat hi destresa que dóna força el cos hi anima espiritualment, el qual dona promptitut, ardistresa, tenacitat. Jo accepto pertánt l'esport hi gimnàs al desenvolupament de l'organisme, com un mitxa de cultura física. El portivisme que jo i fet proves atlétiques amb dures correnties. Que era un teps que no imperaba el esport hi el gimnàs

Parlem de la família

Els pares del meus pares són aquests: Antonio Serra hi Teresa Trullàs. Fills d'un poblet anomenat "Guardiola", a prop de Manrresa, que passa la carretera de Cánt Massana que va a Manrresa. Juan Serra Trullàs fill d'Antonio Serra i Teresa Trullàs, va venir de mosset aquet poble de Castellolí, y el seu germà Antonio Serra Trullàs a Cant Ollé de la Guardia.

El meu avi es va fer la casa en aquest poble i es va casar amb una noia de Cant Tendra, de aquet poble de Castellolí, que es deia Ignasià Muset Esteva. Antonio Serra Trullàs, es va fer la casa a La Guardia, hi es va casar amb Rosa Viladiu. El meu avi hi la avia van tenir 5 fills, que són: Teresa, Josep, Rosa, Pau hi Dolores.

Antonio Serra Trullàs hi Rosa Viladiu 6 fills, Rosa, Ramon, Marcel·lí, Pera, Josep hi Rossalia.

El meu Pare quant va vení del servici es va lloga a Cant Jaume Bruges fent de carrater, al cap de 5 anys sehen va anar a Cant Serra de Pajes, propietari de aquet poble de Castellolí, que sí estava per minyona la seva cocina Rosa Serra Viladiu, que había marjat de Cant Gasseras propietari de les afores d'Esparraguera. A Cant Serra de Pajes el meu pare tots dos cusinets es van entendre, al cap de un any es van casa, allevores al cap de 5 mesos s'hen-ba ana per carrate a Cant Lluciá de la Parra

. La meva padrina ja feia anys que cada setmana hi anava a pastar, rentar la roba hi fer altres feines de la casa, jo als 3 o 4 anys agafat de la ma de la padrina la acompanyava, perquè la meva mare ja tenia una altre feina.

Era un temps que les dones joves, allevores ajudavánt als seus homes haper moltes feines de esporga ceps, entrecava, ensofra, xercolá. Era un temps, els principis de quant se plantavent seps, hiés collia bastant, per axó tothom tenia mes feina afer hi tothom estave més content. En aquells temps a Igualada les fabriques no habia gaire concurrència, que no valia gaire la pena, casi tothom els fabricantes treballaven en tales, lo que valia més la pena era treballa en la blanqueria.

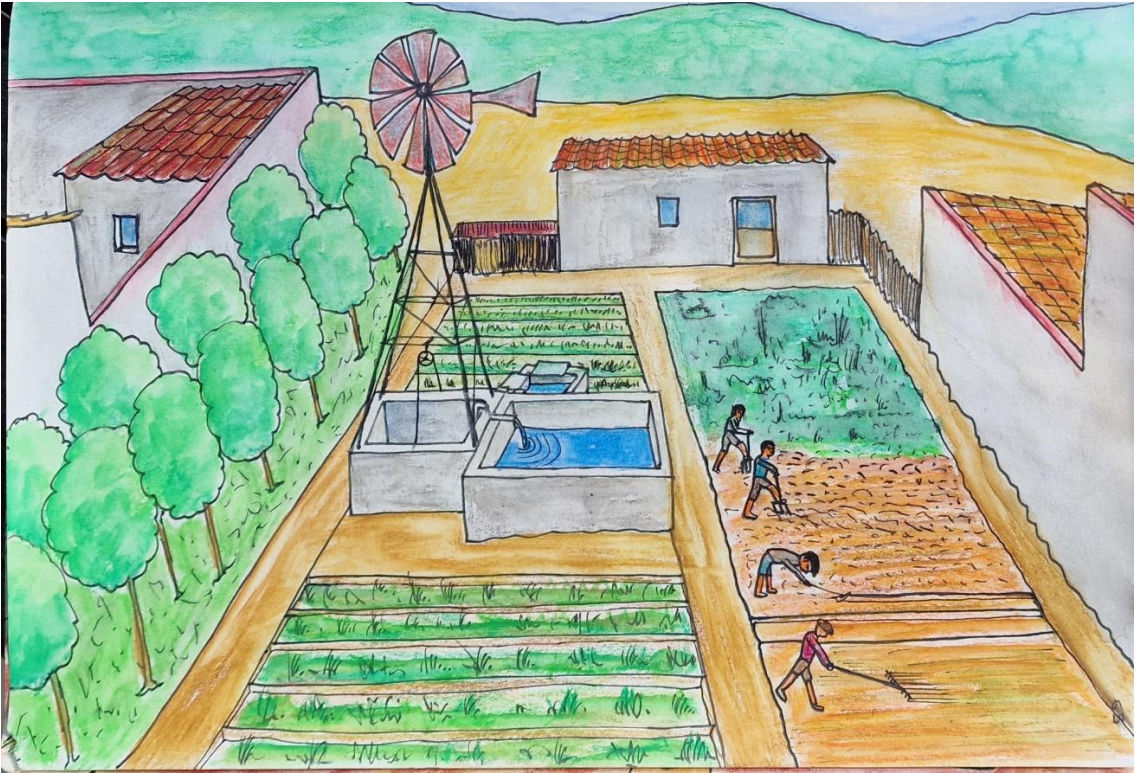
En aquells temps els pagesos se conreabent les vinyes amb aixadés, arpiots, fangues, càvecs, estriacos, etc, eren un temps que molts pagesos tenien un carro més gros o un carret, amb més animals o menys. A principis de l'any 1908 d'aquet segle vint, alguns pagesos van comença a llaura els

ceps hi tota classe de conreus, que anys pasats es conreaven el cabá seps amb les jades i arpiots.

Els meus pares es van casar el any 1882 hi el any 1883 va neixe un nen, de nom Juan; en la case vivía una noia que es deia Doloretas hi era la germana mes petita del meu pare. Quan la Doloretas tenia 6 anys, portava als braços al nen Juan que tenia tres mesos hi li va caure a terra picant de cap hi ja de seguida es va morir. L'any 1886 baix néixer jo Marcel-lí, el 1889 va neixe el Lluís hi el 1892 va néixer Mateu Serra Serra.

El mestre Rafel Vilá

Els nens mes grans de le escola trevallant en el ort del mestre

En l'any 1892 tenia 6 anys d'edat, jo hi la meva mare anàvem a buscar ceps morts, que era el tepe que va venir la filuxéra.

Aquesta vinya que la havia plantada el meu havi de ceps hi tota classe d'arbres fruiters, la anomenavent Cant Joan Alsina, que había més d'una hora apartada de aquets poble. A cops de peu arrencàvem els ceps, fent un fexet, el portava el coll a casa, per fer foc, per coure el menxa, eren uns temps que tothom cohihe tota clase de menxas amb llenya, arribant a cassa, descarregava el fexet, esmorzava hi jo a les 8 cap a l'escola.

El Senyor Mestre que el seu nom era Rafael Vilá havia fet el servei militar a Cuba, que ba servir poc temps allà, doncs es va acabar la guerra i un cop llicenciat, va venir per mestre aquet poble de Castellolí.

Havia nascut a la província de Girona. Tots els que anabem al col·legit, els que els agradava aprendre, aprenien molt. Perqué era un mestre que

ensenyava molt. A mi de seguida va conèixer que aprenie=. El mestre s'interessava molt pels que aprenien mes én tót. El mestre amb els El señor Mestre tenia el hor de fer plantes, que havui es el hor que hi fa plantes Josep Boada Pujado, que ja fa molts anys que es mort, hi la que era la seva dona, Rosa Llacuna, que avui encare és viva. El mestre Rafel Vila o ba compra, que era lahera de batre del Guixá. Avui encare hi ha una casa mig ensorrada, que no hi viu ningú. Amb tot això m'en recordo que era la vinya del Guixá.

De molt petitet m'he recordat sempre que entre els anys 1888 i 1889 que jo tenia 3 anys d'edat bant fer cases que avui hi viuen, El Prexachs, a Cant Marimon, que hi viu una noia Maria Muset, hi Cal Furner, Francesc Miret. Comentant l'any 1910 se'n fet les cases, Cal Fuste Nou, que hi viu Miquel Vidal, a Cant Boada hi Cant Vicents Balegas.

Cuant Rafel Vila o ba compra, la primera cosa que va fer, va ser un pou per buscar aigua i possa un molí de vent per treure aigua del pou, va seus estudiants els feihe treballa el hor, amb el temps mes llarc de no fe fret.

fer al costat del pou, un zafreix gran hi un de mes petitet per renta la roba. També un cobert per tenir conills hi gallines.

Despres Rafel Vilá es va casar amb la noia de Cant Francolí de Sant Feliu de aquest poble de Castellolí, que es deia Rosa Rosic Francolí, que el seu pare era el pubill hi fill de Barcelona. Ralel hi Rosa van tenir tres filles, Mercedes, Concepcio i Montserrat, que quan va neix va mori la seva mare. El mestre Rafel va portar a la seva filla Monserrat a la dida de Cal Tendra, que criava el nen Pera Muset Mateu, que fa poc temps va morir als 88 anys d'edat.

El any 1894 al partit del Narratat, entre el mestre Rafel, que manaban el poble de Castellolí. Això va pasar quant el Diputat Godó d'Igualada era Diputat pel Districte d'Igualada, Quant ba perdre les eleccions ja no va poder entrar més d'esser diputat, s'els va acabar la seva política d'aquest poble

Temps de miseria

Revassa de Can Joan Alsina 1898 12 anys

Aquell temps que era l'any 1892, que jo tenia 6 anys d'edat, les vinyes es morien, amb tot axó va venir una misèria, amb una pobresa que molts pobres pagesos sen van marxar d'aquest poble, per no tenir feina.

El 1898 els propietaris hi pagassets que podien més, ban donar molts jornals a planta seps americans i arbres fruhiters. Jo tenia 12 anys d'edat i anava al col·legit fins als 13 anys, perquè era llei de la primera ensenyança.

En aquell temps a l'edat dels 12 anys, amb la meva mare, de bon matí anaven a Can Juan Alsina, a la vinya que avia plantat el meu havi, que havia més d'una hora apartada d'aquest poble, jo hi la mare portaven un feixet de ceps mort a l'esquena fins a casa per fer foc, arribant a casa esmorzàvem hi corrents anava al col·legit, hi si, passant les 8 no havies entrat, et quedaves al carrer.

Marsel-li fent barraques de pedra

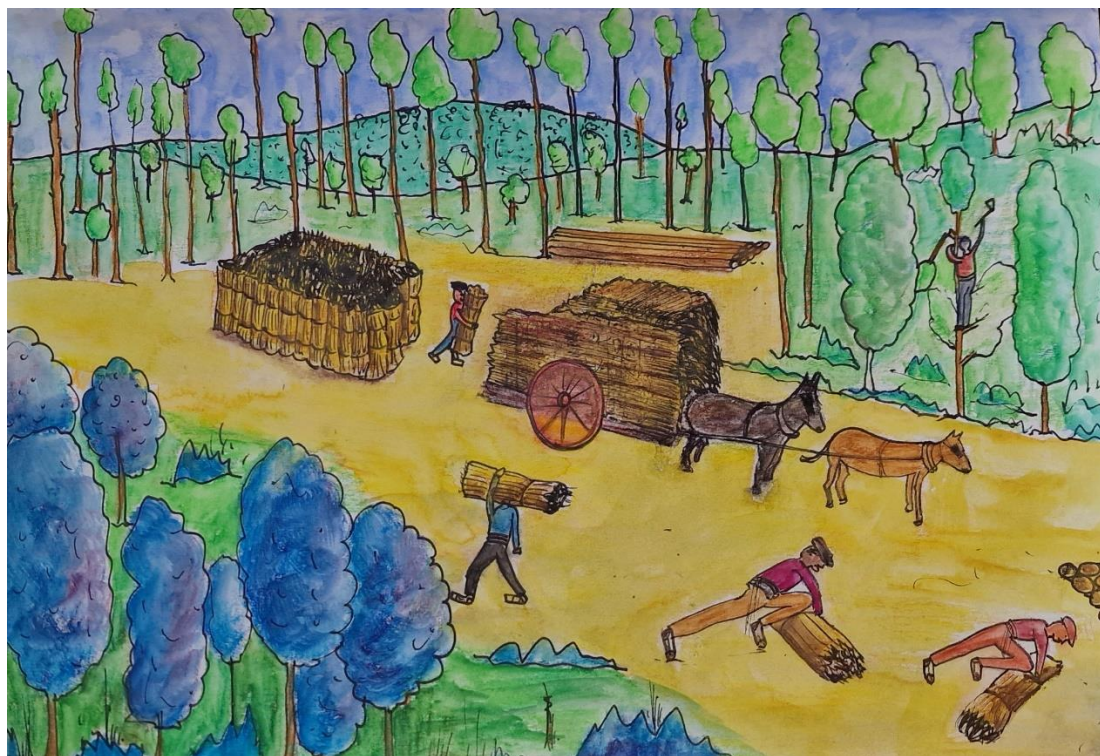

A la surtida del co-legi de quant baig cumpli els 13 anys, tambe em va doldre d'haber de deixa el companyerisme. Per hafer una altra vida; una vida familiar, el mon per mi no tenia gaire atractiu, finshara Are pensat tenir-ne, baix pentzar els afers: per quins camins d'empendre, soc solter, el final dels meus somnis un pajasset Ah-llavors era un temps que no había asseguit amb tot el districte d'Igualada; apenas había fabriques que valguesin la pena, igual amb totes les feihnes de tota clase de trevalls. Això fa mes de 80 anys que es pasaba amb aquesta vida en tant de poblessa. Duránt 13 o 14 anys, amb una misseria, perque les vinyes se perdient perque semorien els seps, que era el unic sostén per el personal. Les vinyes donaben menys fruits de tota clase hi las bandonabant.

Les rederies del sitgle 19 hi principi dell segle 20, tothom els que vivihem aquel temps, herem conexedors d'un temps miserable.

Fent fugots al bosc

Que ens baveni la filuxera sobre el seps que esmorien. Amt tot axo va pasar que més d'una part del personal van matxar de aquet poble, que van quedar sensa feina.

Amb tot axo ba venir una misseria, amb una pobressa. Aquell temps tothom amb mes umanitat estavem mes units.

Aquell temps casi tothom les festes anaven a missa. Las festas majors es feie la missa amb musics, amb els mateixos que tocabent la sala La Brillante. Per las Festas Majors del maig. Pel jane, per San Vicents els musics eran d'Igualada.

Per la festa Major, antes de la semana de la Festa Major, ha mitge semana, els carros del Parera i el Jaume Bruges amb dos animals amb dos carros, hanaven a San Feliu de Llo Brillan te. Caixas d'envelatje, caixas d'alfombres, caixas d'altres aparatos, tambe es portaven les escales d'embala, hi altres coses del menester per tot.

Amb això amb tot la sala que era molt més gran El dissapte, la vicilia de la festa major, el Parera hi el Jaume Bragues, anaven a Olesa de Montserrat amb les tartranes portaveb els musics. Els musics menjaven hi dormien el Ostal. Antes els musics tocaben amb un tablado penxat a la paret, amb un banc per seures hi la trandilla tambe per aguanta la solfa al davant dels musics.

Tot el voltant de la sala, al peu de la paret, boltat de bancs. Cada propietari tenia dos bancs amb el seu nom, ja fa molts anys que es van treure el tablado de la paret i els bancs, hi el cap de ball del balco que mira al carrer de baix, un tablado bastant gran, casi tota l'amplada de la sala. Que avui hi toca la orquesta, comedia hi teatro.

Tambe resulta que no iha bancs com antes. Habuy se seu amb cadires. Antes el any 1902, jo Marcel-li era el secretari de la Brillante, Societat de Nostra Senyora del Rossari. Assota del tablado, per les festes majors había una tauleta, tot soci del vall de les festes majors, els joves pagabent 15 pesetas hi els casats 8 pesetas, es pagavent cada any.

Hi la societat La Brillante, pagaba el cost de la Festa Major

Trevalls a Montserrat i Collbato

L'any 1900 a l'edat de 14 anys, jo hi Marcelino Dalmases Solá, que tots dos eren de la mateixa quinta, vam anar a Montserrat, que entren la primavera per Sant Josep obrien les portes 6 mesos, primavera hi l'estiu.

Tots dos ens hem presentat a l'administració, i ens bam entendre; en encarregar-nos de l'ensenyanza del camí de Sant Juan, Sant Jeroni, la Font de la Miranda hi entots els puestos d'admiració.

Els de Collbató amb tota classe de cavalleries, amb sella per les dones hi sella pels homes, cordats amb cinturó per no caure. En aquells temps la carretera de Cant Massana era molt perillosa de prendre mal, de tan estreta, amb pujades i baixades, havien de baixar del carret o tartana, era un temps que només hi havia carros hi cotxes grans i petits; els cotxes grans de línia només anaven per la carretera Real.

Després de l'estiu, ens vam llogar a Collbató, Jo em vaig lloga amb Juan Bros, que feiha de recade,

Marcelino Dalmases amb el Manel, casa de comestibles. Jo hi el meu amo feia de recader amb un germà seu a Barcelona, que tractava amb vi, oli hi altres, fent tres vols a la setmana, carregat amb dues bótes de vi, dos vots d'oli, tota la vela plena de senalles hi cistells penjats amb corretges, amb un carro vent equipat amb tres animals, dues mules hi un burro, hi de retorn també carregava saqués de farina amb sacs que pesaven 100 quilos, pel forn de coure pa, hi altres comestibles pels establiments, i jo fent de camàlic

Juan Bros home de 65 anys, que estava ja cansat; tenia tres fills, Miquel, Carmeta hi Jaumet, Miquel tenia la meva edad, Carmeta tenia 12 anys, hi Jaumet 9 anys. El seu fill Miquel no va volgué seguir la carrera del seu Pare hi es va vendre la parròquia de recader a Cala Munda de Collbató, La Munda viuda tenia dos fills, el noi Papet tenia 23 anys hi la noia 20 anys, la viuda va comprar la parròquia pel seu fill

Jo fent dos anys que servia amb Juan Bros, em vaig anar camí a case, que em vaig quedar sense feina

Marcel-li secretari de La Brillante

Café la Brillante en el primer pis, on i havia la sala be ball

El 28 de Desembre del 1901, la junta vella de La Brillante, va nomenar junta nova, per l'any 1902, per la societat de La Brillante hi havia la societat de Nostra Senyora del Rosari, conjunt amb la malaltia amb La Brillante.

Tot soci pagava 2 ralets cada mes, és cas d'enfermedat cobrava 2 pts cada dia fins que és donava d'alta. Els membres de la junta serien:

President : Juan Bruges Subirats

Vicepresident: Tiburcio Bruges

Caixe: Miquel Alsina Alemany

Contador: Juan Sunyer Muset

Secretari: Marcelino Serra Serra

Vicesecretario: Salvador Avadal Muset   Vocals: Juan
Suriá Puig, Vicens Montane Prat, Jaume Montane
Estrada

El primer de jane del 1902, bam pendre posseccio; reunits les dues juntes, la vella hi la nova.

La junta vella entrega els llibres hi documents a la nova. El senyor President Juan Bruges Subiracs, manifesta als reunits que s'han d'enviar relació de la junta nova hi estat de contes de l'any passat, a el Governador Civil de la Provincia.de Barcelona.

El Sr President em va preguntar si em veia capaç de fer tot axó, perquè ets molt jovenet, hi també amb tot axó fer la absolutut i jo li baix contesta: tenin el llibre d'actes hi el llibre major, em beix capaç de fero, hi la absolutut tambe la pensó fer.

El cap de 2 dies em vaix presenta al President amb els documents per firmarlos, la llista dels socis deLa Brillante de Nostra Senyora del Rossari, i amb els documents cada any 18 pessetes en pólizas.

El primer de gener del 1902, vam pendre posesio, reunits les dues juntes, la vella hi la nova, la junta vella entrega els llibres hi documents a la nova.

El señor President Juan Bruges Subiracs, manifesta als reunits que se han de enviar relacio de la junta nova hi estat de contes del any passat, a él Governador Civil de la Provincia de Barcelona. El Sr President em va preguntar si em veie capaz de fer tot axo, porque ets molt jovenet, hi tambe amb tot axo fer la absolutut hi jo li vaix contesta: tenin el llibre de actes hi el llibre major, em veix capaz de fero, hi la absolutut tambe la pensó fer

El cap de 2 dies em vaix presenta al President amb els documents per firmarlos, la llista dels socis deLa Brillante de Nostra Senyora del Rossari, hi amb els documents cada any 18 pessetes en pólizas.

L' absolutut

Excelentísimo Gobernador Civil de la Provincia de Barcelona.

En cumplimiento a los preceptos contenidos en la ley de Asociaciones del año 1898, paso a manos de vuesa excelencia los documentos de la sociedad La Brillante de Nuestra Señora del Rosario.

Dios guarde a vuesa Excelencia muchos años

Firmado

El Presidente

El Secretario

Juan Brugués

Marcelino Serra

Castelloli para Barcelona a tres de Enero de 1902

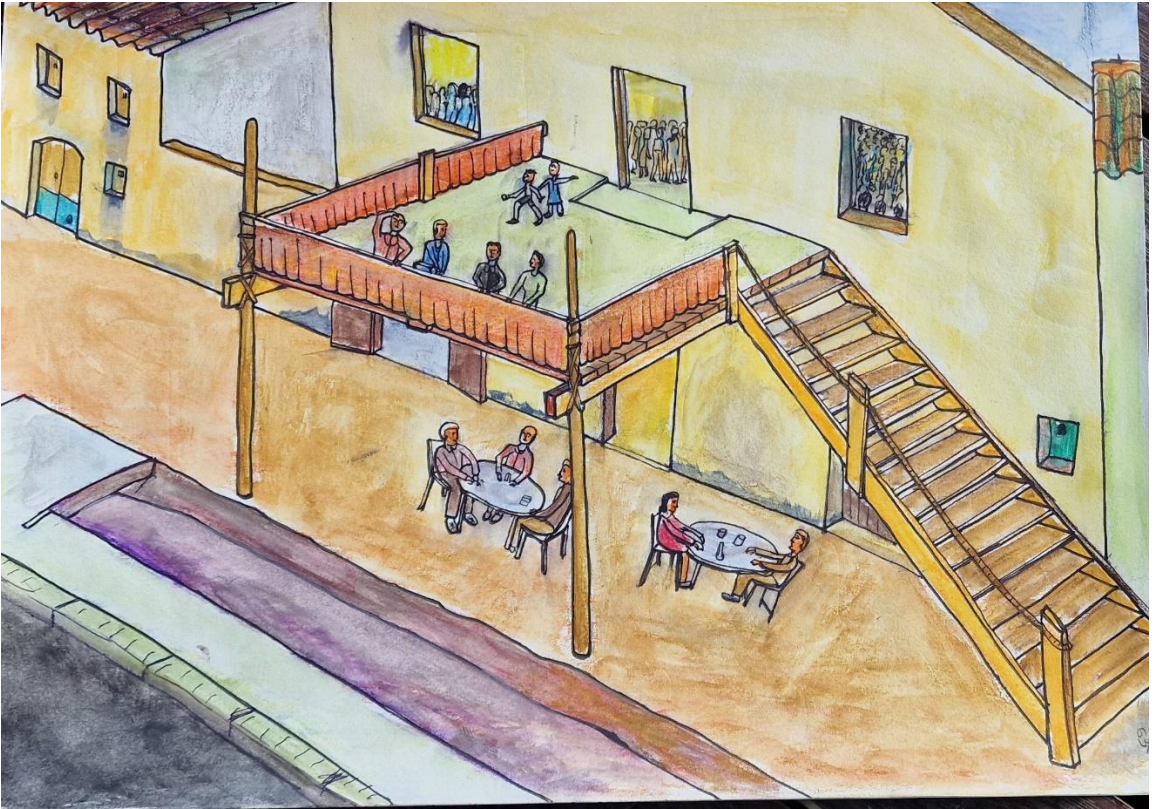
I cap de tres mesos, del Governador Civil ens va venir un plec denunciant que des-de l'any 1891 no s'havia donat relació de la Societat La Brillante, i pesant per la Llei d'Asociacions és dona de baixa.

En cas sens dona el compliment de seguir com abans del 1890, en cas si se cumleix com edit la documentació d'aquets anys pasats, se seguira com antes.

Jo li vaig presentar al President de la Societat, el plec de denuncia del Governador, hi el Sr President em va dir per fer tot axo, et veus capaç de ferho, jo li vaig tornar a contestar que si, tenin el llibre d'actes hi el llibre Major de comtes dels anys passats es molt facil de ferho.

Vaig tenir una feineda d'omplir mig quadern de paper de barba amb 186 pts de polizes hi sellos d'envio dels documents. Amb tot axó ens va venir la aprobacio de poguer seguir com els temps passats. jo els vaig dir a la Junta que tot axó que ens ha vingut, a sigut un vé per la Societat, perquè amb tot això tard o d'hora s'hera descobert.

L'escala de la Brillante per el balcó

L'escala es muntava un cop al any per la Festa major

Després de la guerra civil, per la Festa Major de maig, en La Brillante, El Paloni desinteressadament, però si amb l'ajuda del jovent, muntava una plataforma amb taulons i antenes, per poder entrar a la sala de ball a través del balcó, que es treia la barana i fent una escala amb fusta des del carrer per la façana, fins a la plataforma de fusta.

També com tota la sala se engalanava, amb cortinatges i alfombres. Tots aquets gastos els pagaven els socis amb una cuota i lo que es feia de recaudació per les entrades. L'Ajuntament únicament pagava una petita quantitat per ajuda pagar l'orquestra, com podia ser psgsr ls bsllsde de sardanes.

Diferents treballs

Segant amb la falces

El meu Pare, va veure que ens fèiem grans i ens bá buscar terres per treballar les. La vinya de la Soleia, fins ara encare la treballàvem, igual la vinya de la Casanova, propietat de Cant Jaume Brugués, de moment jo treballava amb aquestes vinyes. Hi molts jornals havia hanat cassi a tots els propietaris d'aquest poble de Castellolí. Hi a fora d'aquest poble als plans de les Gavarreres, la Pobla de Claramunt, Cant Painous, amb tot axó es feia a principis del segle 20.

Els jornals aquells temps es guanyava 9 ralets el pagesset, els animals grossos 6 pessetes i 5 l'animal petit.

Les pedreres

Treballant en les pedreres per engravar la carretera general

A principis del segle 20, jo hi Montaner el Vicents que herent de la mateixa quinta del meu pare, hi també el Jaume Montaner que era el capita dels pajesos de Cant Lluçia de la Parra. Aquell temps, jo, Vicents Montaner hi Jaume Montaner que era encarregat tambre de les pedreras; aviem treballat en quatre pedreres tots tres junts. Jo amb la barrina, Vicents amb la puntona, hi Jaume el encarregat amb el mall per ferne trosus les pedres grosses.

La fascina

La primera fascina que hibave aquest poble ba asser el propietari de Cánt Mabres d'aquest poble de Castellolí. La fascina estava apossentada on avui i viuen Els Narratats, el propietari de Cant Mabres ba plegar de cremar vi, fent esperit hi aiguardents. Per la mala vida d'hanar amb una macarel-la o cantánte artista que se'n va hanar a la seva ruïna.

Axó va passar que jo tenia 2 anys d'edat, era el 1888, l'any de l'Exposició Universal de Barcelona. L'any 1890 que jo tenia 4 anys d'edat, Josep Casanovas o el Noi del Ostal, va fer la fascina de cremar vi per fer esperit, aiguardents i mistela amb tres classes de serviment.

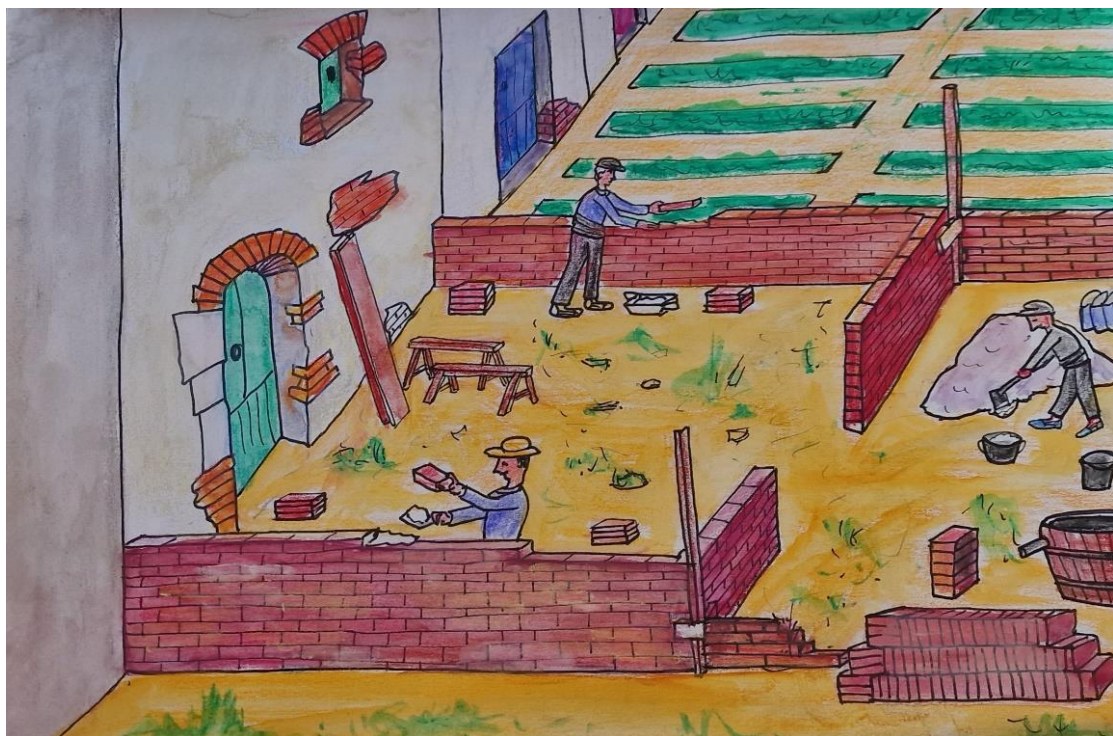
El principi l'aigua la portaven en una bota en un carro, però al cap de tres anys i sigui el 1893 ba fe baixa dels horts de Cánt Tarda, aprofitant les sobres que i havia, per axó va haver de posar una canyeria fins a la fascina de l'Hostal. L'any 1900 la fascina iha cada dia anava a menys de crema vi, perquè va venir la fil-loxera i els ceps se morien. Amb tot axó va veni que ba plegar de cremar vi.

El Noi de l'Hostal es volia vendre la canyeria de canons de ferro colat; ba anar amb l'Ajuntament d'aquest poble per si la volien comprar per al poble, l'Ajuntament va contesta al Noi de l'Hostal: que no em de buscar tants compliments amb els pobres.

Aleshores la va arranca des de la vinya del Martí fins al cap de munt de la vinya del Patcho, el demès era fet amb canons d'obra fins als horts de Cánt Tarda. Si se l'agesint comprada, l'era abonada al mateix preu que sen va fer.

Al no pogué crema vi, en pocs temps el Noi de l'Hostal s'en vahana a menys. Al poc temps va morir en una barberia mig afaitat a Barcelona.

Obres a casa.

Allargant la case per fer el cunillé

L'any 1914 els primers dies del mes de Marcs, baix engrandí la case. Baix llogar els paletes, Modesto Dalmases (de Cal Modesto) hi el seus fills Joan (després base el Paloni), fent de paleta hi Jaume fent de manobre, perquè no tenia l'edat.

Per engrandir a casa 5 metres de llargada hi 8 metres més de llargada, d'un pati per cria de besties de tota classe. Amb els 5 metres mes de llargada, fent pujar tot un pis més al; amb tota la llargada del pati i els baixos per cria de porcs, gallines i ànecs de dos classes; sobre del pati o baixos de cria de tota classe de besties, havia el terrat, que en la meitat tenia quatre departaments: l'havabo, el bàter, un cortet per tota classe de gra d'espiga hi llegums, un cunille gran amb 10 gabies de cria penjades a la paret, per terre i corrien més de 100 conills; tot era feina per mi hi la meva mare, fins que em vaig casar el dia 15 d'Agost del mateix any, amb la Rosalia Martí Sendra.

A la casa de la Rossalia tenien una truja o una porca, que en 14 o 15 mesos feia dugues cries de porcs, jo me els quedava tots, menys ún per ells, els hi pagava amb els preus com el mercat d'Igualada, cuánt els venia amb un d'Igualada que es deia Jaume Passadell, que els pagava a un preu molt baix, a 13 o 14 pts la arrova, pes viu; vaig passa tres anys així.

Vaig anar uns cuants jornals a cava per Josep Jorba Serra, hi parlant de porcs que ell en tenia també per vendre, axó ba ésser el dia que em va venir a pagar-me els jornals de cabà oliveres.

Ell havia anat a Barcelona al matadero per enterarse dels preus, perquè ja feia anys que els portava a Igualada, però a Barcelona va passar, que amb el treball del personal d'entrades hi sortides de camions carregats de porcs, tots els volta'ns de corts, també manats de porcs, de blancs hi de negres; no es va veure capaç de preguntar a ningú, perquè allà a l'escorxador tothom treballava, hi no va veure enlloc la ministració per tractar de vendre els porcs.

Amb tot axó jo vaig pensar hanar a Barcelona, al matadero; vaig veure que un camión descarregaban una camionada de porcs amb una cort, que iha ni havian bastants, amb lletres vermelles amb el nom del duenyó dels porcs. També havia un home que portava un vestit hi gorra d'uniforme, que donaba un paperet que el treia d'una llibreta, escrivint el nom del duenyó dels porcs que descarregaven.

Amb totes les corts al davant del portal àvia una trapa com un reixat voltat d'anelles, amb una corda les posàvem a la pota del porc hi els degollaven de dotze o més porcs sobre la reixa, uns tendes portaven uns pots per la sang o sinó queia dintre la claveguera o reixa, quant estaven nets, els passaven sobre l'engraellat.

De 5 o 6 mil porcs es mataven cada dia que mataven, jo li vaig preguntar l'encarregat que apuntava les entrades dels porcs a on s'havia d'anar per poder portar porcs al matadero, amb va donar un paperet que arrancar d'una llibreta que deia, Via Layetana 3, pis 3er. Societat de Ganados, n.17.

Jo vaix anar hi pujant amb l'ascensor, amb vaig presentar amb el president o administrador de la Societat, vam parlar hi ens vam entendre.

De totes maneres amb tot axó guanyava més de 100 pts per cada porc, que era molt aquell temps.

Després de tot axó vaig tenir la sort de poder tractar amb el Polvoré de Santa Coloma de Querat que era l'únic de vendre porcs a la plaça d'Igualada; ens vam entendre que em portaria els porcs que vulguis per engreixa, hi ell mateix els portaria al escorxador de Barcelona.

Tot axó va durar fins a la guerra civil de l'any 1936

L'amors de Marcel·lí Serra.

L'Elvira

Ballant amb la Elvira en La Brillante

Mira bé Marcelino, que hi tens la francesita aquí; tots sonrients.

Jo m'aixeco a balla, tot ballant el seu cort li saltava com una perdiu novella, amb el delit que es deixava emmena amb els meus braços.

Després del vall l'amo hi mossos se l'emportaven a Cánt Llucià de la Parra. Jo altra vegada amb les cartes amb els mateixos companys, fins a les 2 de la nit.

Per sopar, sopava al cafè mateix amb una copa de moscatell i uns quants carquinyolis, hia havia sopat. Quan anava a dormir trobava la clau a la gattonera, obria la porta i a dormir.

Amb tot axó va venir un dia de festa a la tarda, que sem va presentar el pare de l'Elvira, aquells moments que anava al cafè, se'm presenta el meu davant, i em va preguntar que penseu fer tu hi ella, ja fa temps que esteu passant dies hi anys hi encare no penseu casarbus.

Jo baix quedar aquells moments pensant, al últim baix dir; aquí a case pensàvem engrandir la casa fent obres, hauríem d'espera una anyada més; el pare d'Elvira va trobar que era massa llarg, i amb va donar 5 mesos de temps. Jo baix pensar, sóc jo el que mando.

Ban passa els 5 mesos, hi l'Elvira al final es va casa amb un cosí meu Josep Serra Jorba de la Guàrdia

La Doloretas

Colli raims a a Masquefa

El setembre del 1913 baix anar a collir raïms a Masquefa, amb uns tios, la tia tenia un peu que no podia camina gaire. Hi havia una noieta d'uns 18 anys filla d'un viudo, que només tenia aquesta filla i vivien els dos sols; la meva tia volia que si cases el seu fill el Pape't, aquella noia que es deia Doloretas, de tant en tant ajudava a la tia am la feina i la feia bé. Va passar que el seu fill la conquistava i els pares hi tios n'estaven contents d'aquesta noia que era molt bona hi afectuosa.

Va passa que van venir en poc temps una família de Barcelona, els meus tios que tenien dos fills Josep i Pera, el Pere es va cassar amb una pubilla del Ferre del poble de Masquefa, Josep o Pape't era l'áreu dels oncles, aquesta família que van venir de Barcelona amb els oncles, van venir amb dues noies, la més gran es deia Hortència i l'altre Antonieta, que el seu pare era un apaga llums de Barcelona.

L'ereu dels tios, se'n ba enamorar de l'Ortència, el Pape't ja no pensava amb l'Doloretas, hi els meus tios es varen disgusta molt per aquesta desfeta.

Va passar que els tios parla'n d'aquesta feta amb mi, em van dir que m'hi cases jo, jo no li vaig di si i no, però m'agradava perquè era boniqueta i una bona noia l'Doloretas. Van passar quinze dies que ens festejàvem, amb tot això, baveni que jo tenia d'anar a casa a collir els raïms,i va ser el rede any que baix anar a collir raïms a Maquefa, i també no vaig pentzar més amb l'Doloretas.

Com vaix conèixer a la Rosalia

Moment en que Marceli i Rosalia es coneixen

Mentre estava parlant amb el secretari de la cooperativa d'Odena, el diumenge al matí que vaix anar a buscar els reglaments, per fer el igual el Centre i la Cooperativa a Castellolí, va entrar a comprar una noia alta, moreneta i **d'ulls i cabells negres**.

Jo la baix esperar que surtis hi li baix preguntar si sen anava a case, em digué que si, hi que vivia a Sant Sebastià al peu de la carretera Real. Tenia una més d'una hora de camí fins allà, era la filla dels masovers, jó baix contesta, si la podia acompanya, doncs anàvem a la mateixa direcció hi que segur que no em coneixia qui era; si et conec digué; a vegades he vingut a Castellolí amb unes amigues que viuen davant de Sant Sebastià, però no venim gaires sovint; doncs jo sóc el Marcel·lí de Cánt Serra del poble de

Festejant a casa la Rosalia

Castellolí; l'arriba al camí de Cánt Busqué ens vam acomiadar, doncs per allà es feia drecera per anar a Castellolí.

El cap de 8 dies a la tarde que era diumenge, em baix presenta a Sant Sebastià, baig entra pel portal gran del baluard, hi en aquell mateix moment sortien per la porta de la casa, dos joves que jo els coneixia, Cristobal que era una germa de la Rossalia hi el seu company, el Naci Morgadas que vivia a la vora de Cant Marqués del Plá terme de Òdena, quan sortien ells dos pel portal gran , jo no sabia que fer, si entra, o no entra, pensant que el Naci era el novio de la germana del Cristobal, o que tots dos sortien per anar a Igualada com companys. Jo al final vaig entrá hi em baix presentar a la case, havien els pares de la noia que rentaba els plats. Els digue, soc el Marcelino de Cant Serra del poble de Castellolí, hí vingut a veure la vostra filla que la baix conèixer a la Cooperativa d'Òdena hi em va agradar, a veure si ens entenem.

La mare de la noia, es va presentar al seu davant hi li diu; mira el que diu aquest jove, si us enteneu; la noia li diu, ascla que ens entendrem. la noia m'acosta una cadira per mi hi una per ella, dots dos sols a l'entrada de la casa asseguts, ens miràvem sonriens; jo li digué; he vingut per poder ser el teu pretendent, més vent dit el teu novio.

Ella em mirava tota sonriente hi em va dir, si axó que estem parlant, va de serio, podem esser el que tu em proposses, estic d'acord que hi a hagut noias que s'han enamorat del promès, i l'ha deixada per hanar amb una altra que li feia mes goig.

No pensis axó noia.

Ella, jo amb dic Rosalia.

Molt bé Rosalia, jo al teu costat serie el home més feliç del mon i tú també, seríem el matrimoni més feliç del món, amb l'amor de tots dos.

Els nostres pares, satisfets i contens; vam festejar cinc mesos y el dia 15 d'agost de 1914 que era la Mare de Deu ens vem casá

Fundacio de le Cooperativa i el Centre

Reunió a case del Marcel.li preparatoria per la fundació del Centre

A les rederies del mes de Desembre de 1913, La Brillante hi va bé un terçat de cops de punys hi empentes, entre dos bandos, de jovent de més edat i de menys edat; per la mala feta d'un jove de mes edat, de pocs modos al davant de la joventut nois i noies

.Els Propietaris o la societat La Brillante el volien treure de la sala La Brillante; el pare del jove de la mala feta, els va amenaçar, que si treien el seu fill de la sala, els plantaria un partit com havia sigut algun temps, els Propietaris escarmentats o van deixar corre

.El jovent que van marxar de la sala, van llogar a Cánt Marino, que tenia comprat el Plats i Olles per el seu jerma el Pepet. El Plats hi Olles o sigui Isidre Guixá Reixachs, va pensar fer una societat. Es van reunir Isidre Guixa Reixachs, Josep Guixá Alsina hi Jaume Morera Llorens, tots tres habían sigut contrincants d'unes eleccions de Diputats a Corts a favor

d'Anreola contra el Godó d'Igualada. Es trobar el vespre a casa de Josep Guixá Alsina, amb el joves que van marxar de La Brillante i van quedar de fer un local com el d'Òdena, formant una societat.

El endemà vespre després de sopar, Jaume Morera Llorens, Isidre Guixá Reixachs i Josep Guixá Alsina, es van presentar a casa, Josep Guixá Alsina és presenta al meu davant, parlant de lo que volia fer; jo li baix contestar, no estic conforme de seguí, perquè estic compromès des de fa molts anys, hi no vull exposar-me amb aquesta empresa d'una societat.

Però la meva mare per donar el content al Benjamín Mateo em va obligar que seguís. Ja feia anys quan jo era petit, la mare hi la vella Carinya les van tanca una setmana als baixos del col·legits de Castellolí, perquè portaven un feixet de rames de pins , hi el guarda boccs dels propietaris les va atrapar hi com no tenien permís per fer llenya, les

van tenca hi van haver de pagar 6 pts de multa cada una, per axó jo la baix respecta i baix accepta l'oferta de aquesta empresa.

Es van referir de fer uns locals com els d'Òdena, jo els baix donar a entendre que per fer aquests locals, el primer era saber de la marxa d'una societat, i per axó el millor era anar per enterarnos, me van dir que anés jo mateix a preguntar.

El diumenge vinent, de bon matí, em baix presenta a la Cooperativa d'Òdena, que era el costum del despatx social de bon matí fins a les 2 de la tarda. Vaig explicar-li al secretari, que a Castellolí volíem fer uns locals com els que tenien a Òdena hi necessitariem saber com so van fer; després de parlar una estona, va obri l'armari hi amb dona els dos reglaments del Centro i la Cooperativa, jo per no fer-li perdre més temps baix donar-li les gràcies hi sortir al carrer, a buscar una noieta que había vist a la cooperativa, hi que mes endevant serie la meva dona Rossalia.

Primera reunió per formar junta de la cooperativa

El diumenge que vaig anar a la Cooperativa d'Odena, per al vespre vam tenir una reunió a casa amb Josep Guixa Alsina, Isidre Guixà, Jaume Morera i el jovent, jo els baix presentar i llegir a tots els assistents els dos reglaments, per tots els que volguessin ser socis del Centro i Cooperativa, baix dir també que era convenient forma una Junta Directiva per la construcció dels locals, i poder donar la relació al Govern Civil de la província de Barcelona, per lo que vaix redactar la acta següent:

Excelentísimo Señor Gobernador Civil de la provincia de Barcelona.
En cumplimiento a los preceptos contenidos en
la ley de asociaciones del año 1898, paso en manos de vuesa Excelencia los documentos de la nueva Junta Directiva para la construcción de un centro y cooperativa, con los nombres de Centro Fraternal Instructivo y Cooperativa La Fraternal

Presidente: Josep Guixà Alsina.

Vicepresidente: Baldomero Serra Bisbal

Cajero: Isidre Guixà Reixachs.

Contador: Juan Sunye Muset

Secretario : Marcelino Serra Serra.

Vicesecretario: Josep Freixas Alsina

Vocales: Jaume Planell Pons, Juan Prat Sabate i Vicents Montaner Prat.

Dios guarde a vuesa Excelencia muchos años.

Firmado

El Presidente	El Secretario
Josep Guixà Alsina	Marcelino Serra Serra.

Castellolí, para Barcelona a 7 de Enero de 1914.

Entre poc ens va venir el permís del Governador Civil de la província de Barcelona.

Ens bam possa a treballar en la construcció dels dos locals; el Centre i Cooperativa, nomenant una comissió de treball que seran aquests:

Jaume Morera Llorens presidirà els manobres
encarregats d'arrenca pedra, fer fonaments i altres treballs,
Pera Surià Montfort presidirà els peons

Jaume Estrada Borràs presidirà el transport dels carros i animals
Amb els preus que es guanyaven en la terra en aquells
temps 9 o 10 rals de jornal.

Obres de la cooperativa

Fent els fonaments de la cooperativa

Las condicions i contractes

La junta ha proposat de fer accions de 25 pts l'acció

Les accions de la serie A, seran protectors, (que nomes sen poden tenir una i no seran amortitzades) per tenir el dret del local i de junta.

Les accions de la serie B seran amortitzades per sorteig, i sen poden tenir les que és vulguin, amb pessete o jornals, quan siguin suficients cabals en caixa, se sortejaran.

Tot soci pagarà 2 ralets cada mes, cada any es farà l'estat de contes de l'actiu i passiu del cafè amb una tablilla.

El conserge que servirà el cafè, entrés en subhasta cada any, hi ahura quatre talonaris de 5, 10, 25, 50 cm cada talonari

Tot consum de vegudes el conserge posará al plat el valor que marca el taló.

La Cooperativa tot soci tindrà dues llibretes, una per assenta el genero de tota classe de comestibles hi una altra llibreta per assenta els beneficis de cada any

Tot soci quan la llibreta del capital social **tindrà el dret passant de les 1000 pessetes**, tota hora les demes sen pot servir en cas de necessitat.

La prensa de la cooperativa

Aquí es prensaban els raims ja fermentats

Les guerres

El meu pare no era pagès, era un gran carreter amb tota la seva vida, fins que no va poder més de vellet, hi va morir a l'edat de 72 anys. Quant va venir la guerra Alemanya de l'any 1914, al cap de poc temps es van pujar els jornals a tot arreu d'aquest país. L'any 1919 Rússia també estava en guerra, Lenin contra la monarquia, morir Lenin i Stalin va acabar la guerra, hiva entra el socialisme soviètic o el comunista.

L'any 1936 el 18 de Juliol comença la guerra civil en Espanya, que va durar fins a principis del 1939, a les rederies del any 1939 altra vegada Guerra Mundial fins al 1945. A començament del mes de març de l'any 1914, ens vam convenir jo hi el Montaner de cal Alzina a fer les feines d'elles vinyes, llaura, cava, sega, batre, cullir Reims, olives.

El Montaner en va donar algun centenars d'oliveres del cap d'amunt del seu olivar, que en aquells temps era propietari Josep Jorba Serra, però el Montaner li va comprar la vinya pel seu comte. Jo aquest temps començant l'any 1914, quant baix engrandí la casse per cria tota classe de bèsties, feia dues cries cada any de porcs, criàvem passo de 200 gallines, ànecs muts i molts conills.

Amb tot això àvia hi ha encara tots aquests puestos, però sense bèsties, també baix engrandí el salle amb 13 bótes grans, amb 2 copets que i cabien 20 càrregues de vi cada copet, abans tot s'omplia.

L'any 1915 es va fer el Centro i la Cooperativa que va durar fins l'any 1936; l'any 1922 vaig anar a Santa Cecília a fer pujar l'electre fins a Sant Jeroni per fer el funicular aeri.

El canal de Santa Cecilia de Montserrat 1922. Porta la electre de Santa Cecilia a Sant Geroni

Marcant i netexant per on tenen que pujar els pals

Vicents Freixes, Jaume Freixes hi Lluís Serra, germà meu, van fer una empresa per planta 21 pals per hafer pujar l'electricitat a Sant Jeroni, per fer pujar els materials per fer el funicular o aeri.

Les condicions d'aquesta empresa són las següents: 150 pts per clavar cada pal hi 2000 pts pel posar el cable des de la testa de la mina, fins abaix la carretera de Montserrat.

Vicents, Jaume hi Lluís, 3 pajassets que mai han fet un treball de cap mena com aquest. Dintre de aquest canal des de abaix a dalt es com una paret o singla, ple de brossa, habres, singles, baumes com cobes, bancs; amb tot axó és difícil per ells a fer aquesta empresa.

De totes meneres tots tres es van presentar amb xerracs, destrals una puntona, ban comença de mirar des de abaix a dalt, començant a desembrossar des de abaix no veien si anaven drets o tors, el mateix dia van quedar parats que ja no sabien la menera de començar.

Lluis hi Jaume es van exclamà amb tot axó valdria la pena de deixar-ho corre, perquè no som capaços de fer tot axó, Vicens va començar a picar de peus, que era el seu costum com és trobava amb un cas.

El Vicents va anar a Montserrat a veure el Pare Albareda per esclamar-se que no tenien els menesters de fer tot axó, el Pare Albareda li va fer saber que a dalt a Sant Jeroni, a l'observatori havia una estadeta, la clau la tenen la fonda de la Miranda, va obrir la porta hi va veure que no faltava res, havia tots els menesters, doncs ja havien fet altres treballs dins de la muntanya.

Vicens va baixar per dintre el canal amb un xerrac i destrals grosse hi petites. L'endemà que era dissabte, van començar a baix, hi també es van trobar el mateix com la primera vegades. Lluis i Jaume ja estaven fastiguejats, Lluis li va dir al Vicents que valdria la pena que parlessin amb el Marcelino el meu germà, podria ser que entendria una mica més, hi si no valdria mes que pleguem. Vicens va començar a picar de peus i no va contestar.

El final l'endemà que era diumenge Vicents hi Lluis van vanir a casa, hi em van donar relació d'aquesta empresa. Hi vam quedar que hi aniria. L'endemà tots 4 ens vam presentar a Santa Cecília, el Pare Albereda els havia donat puesto per dormir, si en tot cas convenien.

A Santa Cecília, vaig veure que els apartaments que els va donar, no els faltes recolliment, una sala gran voltada de llits per un, una cuina hi menjador, també caseroles i plats, de tot s'en podíem servir. Que s'en servien els maristes, algunes vegades, fent la seva.

Vam anar a inspeccionar el terreny i pujarem fins a l'observatori, baix quedar satisfet, que no i faltava res de cap eina que necessitèssim. Vicents i de Jaume, ells son tres germans, ens va portar la teca per tota la setmana, que ja només havia cinc dies fins el dissapte.

Cada setmana el Josep amb el carro, el dilluns ens portava la teca per

Pujant els pals de la electre amb ternals

tots quatre, fins al dissapte, i dissabte a peu cap a casa, si el dilluns o dissabte era festa fèiem festa.

Vam començar el treball a dalt a Sant Jeroni, jo amb una puntona i destral, Vicents s'emparrava al arbre més alt, mirava sempre a la mateixa direcció, a Santa Cecília, jo amb la destral feia una estaqueta i la clavava al puesto que Vicens em senyalava, Jaume i Lluís, fent carretera de dos metres d'ample, amb destrals i xerracs, amb poc temps teníem la carretera feta i dreta fins la carretera de Montserrat.

Després vam baixar des del magatzem del observatori de Sant Jeroni, els ternals, que passàvem mes de 100 kg, amb 250 metres de llibants, l'esclopet amb quatre corrioles petites, el lliban anava 2 metres amunt i 2 metres avall. Els pals anirien clavats cada 50 metres, segons si era difícil per un single o empedrat, podien ser des de 45 a 55 metres, que un metro o menys. Jo portaba una cadena a la cintura amb una anella agafat

Clavant els pals muntanye Amunt

amb un gancho, per porta en las moltes vegades si els pals de menys pes amb una cadena en lligavem dos; també si el pal era de més pes amb una cadena en pujabem un.

Jo am pusaba de peus sobre l'esclonet que estava damunt del pal, hi en cas de encallament amb una soca, o amb una roca, o tota classe de brosti i altres de més perills, com un single, vaumes com coves, bancs i altres de més perillosos de prendre mal, amb tot axó dels encallaments havies de donar una bona empenta als pals per desencallarlos, però al pujarlos ja els deixàvem al puesto de clava'ls, els teníem que lligar per què no se escapessin altre vegada aball.

Cuánt bam tenir els pals estesos, vam començar a fer els forats d'un metro de fons, quasi la majoria de forats els enfondíem aco barrinades amb dinamita hi després amb una barra de ferro expressa els els arrodoníem. Cuánt vam tenir els forats fets, amb una fusta de metro i mig de llargada i 22 cm d'ampla, desfèiem la corda del pal, i els apuntabem a la

Portant el cable desde el funicular de Sant Joan a sant Geroni

a fusta dintre el forat, tots nosaltres quatre aixecàvem el pal, i amb unes forcalles els adreçàvem i el posàvem dret dintre el forat, collant-lo amb terra ben atapida

Després pussa el cable hi els tres peus per fer puja els materials per l'aeri de quant el plantejaran. El cable i els tres peus amb la corriola, els vam bé de pujar al coll, el cable que pesa més de 100 kg, el posarem al mig d'una barra que vam fer amb la destal, i dos davant hi dos darrere el vam portar des de l'estació del funicular de Sant Joan fins a Sant Jeroni a la testa de la mina que estava feta per al funicular aeri per quan el plantejaran.

Igualment els tres peus i els sacs de ciment que eren d'espart, i pesaban 50 kg cada un, van passar per les nostres esquena, des de l'estació fins al cap d'amunt de la muntanya

Clavant el pal damunt el forat del aeri de Sant Jeroni

Per clava els tres peus, vam tenir que clava una barrina a la punta de la testa de la mina, vam fer un caixo quadrat de 80 cm amb 60 cm de fons, fent-lo amb barrinades i amb pistolet, amb poca càrrega perquè quedés més quadrat; després de clavar els tres peus amb material, vam posar el cable a la corriola, el cable de tant en tant s'encallava amb un banc de pedra o brostés, amb una forcalla vent llarga l'apartàvem.

El cable tenia 1000 metres, des de la testa de la mina fins a la carretera de Montserrat. Al final va quedar fet

Ens vam presentar amb el Pare Albareda, que ens va donar les gràcies, que la nostra Mare de Déu de Montserrat s'ha posat per salvar us a tots vosaltres, per la intel·ligència d'aquesta empresa, que de tot axó s'en serviran, i que podran continuar amb l'aeri a Sant Jeroni

La guerra civil

L'any 1936 en el mes de juliol el dia 18 estella la guerra civil, en el mes de maig del 1936 vam fer el menjador i la vorera del portal del carrer amb el paleta Juan Dalmases Aguilera o el Paloni.

Jo i el Paloni parlant del que passava a Espanya que no s'entenien i que vindria un daltabaix, i pel mes de juliol va començar la guerra.

Els locals de la Cooperativa i Centre van ser requisats, i la Cooperativa durant uns anys va servir d'esglesia, fins que es va fer la nova, abaix el poble, dons l'esglesia vella va ser cremada,

Jo després de la guerra segui com abans, amb les bestia y cunills. L'any 1943 es van casar les filles, l'Enrica primer amb Isidre Guixà Dalmases i després Maria amb Pera Jorba Bisbal. En Pera Jorba es va quedar a casa i treballava en els bocs amb el seu germà Isidre, i jo feia la feina de les vinyes, quasi menys la sega. L'any 1968 em van operar la vista, però fins a l'any 1973 vaig estar treballant les vinyes.

El culli reims als Hostalets de Pierola

Responent al absurd cuestionaro de en Rovira

Una vegada que baix anar a collir raïms als Hostalets de Pierola, el Setembre de 1916, amb el propietari de Cant Rovira, l'amo es deia Anicet Rovira hi la seva esposa Vicenta Bruges Subirats, filla de Vicent Bruges de Cant Llucià de la Parra. L'esposa de Rovira va tenir tres fills dues noies que eren les més grans hi un noi més petit, Juan Rovira Bruges, que el culli raïms feia les vacances, doncs estudiava a Barcelona.

Aquesta família de Cánt Rovira, hi la de Cant Llucià de la Parra de tant en tant anaven hi venien de les seves propietats amb les tartanes o cotxets.

Els meus pares hi jo en aquells temps treballàvem a Cant Llucià de la Parra, el meu pare feiha de carreter, la mare cada setmana hi anava a rentar la roba hi ha pasta hi jo a jornal. L'amo que es deia Juan Bruges Subirats

era el padrí de Juan Rovira Brugues; algunes vegades ens feien portar recados que sen servien.

Jo hi en Juan, érem com germans, amb tot axó va venir que es va acabar l'amistat, l'ésser la ultima vegada de veure'ns tots de case. Hi axó va venir de cuánt es va fer el Centro, con que el Lluciá hihera en contre del Centro, hi els Rovires n'estaven enterats, no volgué saber res més de nosaltres.

Sent el ultim any Juan Rovira Brugues amb va fert una récula de preguntes, que era el seu costum, com el seu tio ó padrinet, que de bulgue saber els intents de les persones. Tot sopant o havans de sopar li va venir l'acudit de preguntar-me els meus coneixements, que era el seu instint de saber els pensaments dels altres. Hi em fa aquestes preguntes:

Juan: Quan anys tens?

Jo li contesto: No gaires més que tu.

Ell em contesta: Hi Ha, que no meu voleu dir.

Jo li vaig contestar: Diguem que vols saber, digueu.

Juan: Heu anat estudi? Realitzats?

Marcel-li: Vaixtenir un mestre o professor de primera ensenyança, i després no he deixat mai d'estudiar, llegint llibres, que son com mestres muts.

Juan: Defineix: Humà, polítiques, religió

Marcelino: Em presto a ser un home que mai ha causat mal pensadament, sóc franc hi tinc veneració amb tothom, perquè a Espanya som catòlics, apostòlics hi romans.

Juan: Creu amb Déu amb convenciment?

Marcel-lí: Som catòlics, apostòlics hi romans, té ho dit per segona vegada.

Juan: Que són les teves tres virtuts més destacades?

Marcel-lí: Són moltes tres per un home, no crec que sigui tant virtuós.

Juan: Hi els tres defectes?

Marcel-lí: un que em perjudica: la sinceritat.

Juan: Si vinguessis per segona vegada aquest món, feries el mateix, sempre de pagès?

Marcel-li: Si per segona vegada seguís com ara, faria com molts fan, altres feines a fer.

Juan: Has sentit alguna vegada ambeixà d'una dona més guapa que la teva?

Marcel-li: Sí, però més sana és la meva.

Juan: Fent un balanç ràpid de la teva vida, que axó és positiu?

Marcel-lí: Bé de moment considerant m'hi veterano, n'està ple, uns dels meus facultats físics i mentals, crec que sí que és positiu.

Juan: Et considerés una persona intel•ligent?

Marcel-lí: Amb reserves.

Juan: Canviaries alguna cosa de les realitzades fins al moment?

Marcel-lí: Canviaria algunes, però és tan ampli axó.

Juan: Com es veu professionalment dintre de deu anys?

Marcel-lí: Penso que no vaig a durar tant.

Juan: Qual es la seva distracció favorable?

Marcel-li: La gimnasta, l'esport, el treball, que són tres dels meus afers.

Juan: Amb què et distreus les hores amb alguns amics?

Marcel-lí: Tinc amics que de tant en tant fem el tresillo, el solo i altres jocs amb els meus companys, i també fer un passeig amb la dona.

Juan: Que fas un dia normal que no fas res?

Marcel-lí : quan no treballo per passar el temps llegeixo un llibre, que també es treballar, per saber moltes coses.

Juan: Quin és el plat favorit?

Marcel-lí: Els macarrons, les faves i les farines de carabassa que em fa més gràcia pel meu paladar.

Juan: Que classe de veure et satisfà?

Marcel-lí: El principal és el vi hi el conyac

Juan: Hi que no suporta a un home que fa?

Marcel-lí; La hipocresia i a cobardia.

Juan: Com voldries la teva dona ideal?

Marcel-lí: Hui, la realitat és que veient una de rossa, hi diem "que meravella," hi em succeeix el mateix amb una de negra o morena, que sigui intel•ligent. Ha! hi que no preguntes contínuament, si la vols per tu mateix.

Fi de les memories.

Marcel·lí Serra Serra.

Castellolí, 2 de mars de 1074 als 89 anys d'edat

© tots els drets reservats josep guixa www.guixa.com

www.guixa.com

Marcel·li Serra i el seu temps

Una confessió s'ha de fer; jo us la faig presidida per mi sol hi per vossaltres, si mai el que no m'he llegit de un home, que compren-drán fet allo hahon no he demanat. Lo que pas-sat al meu temps quehia fá mes de 80 anys d'edat. Hifet un poc d'història de la meva vida. He possat el meu entusias-me, hi les il·lusions

De altres que em resta de profundir els meus coneixements del temps que hem passat. No estat solament omplir unes pàgines. Que tót escrit que he cregut necessari saber la vida d'anys passats. Amb la pressència del me nm, potheser son sinceres de lo que he fet durant aquest temps, dels meus 89 anys d'edat.

Marcel·li Serra i Serra

Castellolí 2 de març de 1974